

Nr 6.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om
handräckning vid svensk domstol åt vissa internationella
organ; given Stockholms slott den 31 december 1929.*

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om handräckning vid svensk domstol åt vissa internationella organ.

GUSTAF.

Georg Bismark.

Förslag

till

Lag

om handräckning vid svensk domstol åt vissa internationella organ.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Har domstol eller skiljedomstol, vilken det tillkommer att avgöra tvist mellan stater, eller annat internationellt organ, som tillsatts för behandling av sådan tvist, hos Konungen gjort framställning om vidtagande av någon till tvistens behandling hörande åtgärd, såsom upptagande av ed, anställande av förhör med vittne eller sakkunnig, granskning av skriftlig handling eller besiktning av annat föremål, och varder efter Konungens beslut framställningen genom utrikesdepartementet överlämnad till vederbörande domstol, skall den äskade handräckningen lämnas, efter ty i denna lag sägs.

2 §.

Handräckning, som i 1 § sägs, skall lämnas av allmän underrätt.

Är framställning gjord om upptagande av ed, anställande av förhör, granskning av skriftlig handling eller besiktning av annat föremål, som lämpligen kan vid rätten företes, ankomme åtgärden på den rätt, inom vars område den, som skall fullgöra edgång eller höras, eller som innehar föremål, varom fråga är, har sitt hemvist eller någon tid sig uppehåller; dock att, där han samtyckt att vid annan rätt fullgöra vad av honom äskas, åtgärden skall av den rätt vidtagas. Är fråga om besiktning av föremål, som ej lämpligen kan vid rätten företes, tillkomme sådan åtgärd den rätt, inom vars område föremålet finnes.

Annan åtgärd än nu sagts skall verkställas av den rätt, Konungen bestämmer.

3 §.

Prövar i stad rätten eller å landet domaren, att begärd handräckning ej kan lämnas, avlåte därom meddelande till den, som sökt handräckning, med uppgift om skälen för beslutet.

Finner rätten eller domaren, att det jämlikt 2 § andra stycket tillkommer annan rätt att vidtaga åtgärd, varom fråga är, översände framställningen till den rätt och underrätte utrikesdepartementet om sitt beslut.

4 §.

Möter ej för äskad åtgärd laga hinder, utsätte rätten eller domaren dag för ärendets företagande. Skall någon såsom vittne höras, varde han genom rättens eller domarens försorg till rätten kallad. Annan, som skall vid rätten tillstädeskomma, så ock parterna samt den, som begärt handräckning, låte rätten eller domaren om den utsatta dagen underrättas; anmode ock, där fråga är om granskning av skriftlig handling eller besiktning av annat flyttbart föremål, den, som innehar föremålet, att det vid rätten förete.

5 §.

I fråga om ärendets behandling vid rätten skall lända till efterrättelse vad om rättegång vid svensk domstol finnes stadgat.

6 §.

Rätten pröve, vilken ersättning skall tillkomma kronans eller rättens betjante för delgivning av kallelse eller underrättelse, som i 4 § avses; äge ock, där annan än part eller den, som handräckning sökt, vid rätten tillstädeskommit eller något fullgjort, tillägga honom ersättning för kostnad, som därav föranletts. Ersättning, varom nu är sagt, skall av allmänna medel utgå.

7 §.

Sedan ärendet blivit till slut fört, låte rätten protokoll över vad däri förekommit tillställas den, som begärt handräckning, och insände till utrikesdepartementet uppgift å de kostnader, den äskade åtgärden enligt 6 § eller eljest medfört.

8 §.

Meddelande, som enligt denna lag skall avlätas till part eller till den, som sökt handräckning, varde av rätten eller domaren översänt till utrikesdepartementet för vidare åtgärd.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 november 1929.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, LUNDVIK, BORELL, VON STBYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena anför chefen för justitiedepartementet, statsrådet Bissmark:

Såsom resultat av överläggningar vid den år 1907 i Haag hållna internationella fredskonferensen ingicks den 18 oktober sagda år en konvention med syftemål att underlätta fredligt avgörande av mellanfolkliga tvister. Denna konvention har undertecknats och ratificerats av ett stort antal stater, bland dem Sverige.

För vinnande av det med konventionen avsedda syftet lämnas i densamma regler om särskilda undersöknings- och skiljedomsförfaranden. Intetdera förfarandet är obligatoriskt, men därest enighet uppnåtts mellan tvenne stater om att göra deras mellanhavanden, i allmänhet eller i visst fall, till föremål för undersökning eller skiljedom, skall det i konventionen angivna, i det särskilda fallet tillämpliga förfarandet komma till användning, såvida icke annorlunda överenskommits.

Enligt de för dessa förfaranden givna reglerna föreligger förpliktelse för de fördragsslutande staterna att tillhandahålla nödigt processmaterial eller underlätta dess anskaffande. Sålunda stadgas enligt konventionens *artikel 23*, att staterna förplikta sig att, i så vidsträckt omfång som möjligt, förse en för undersökning av uppkommen tvist tillsatt kommission med alla hjälpmedel och bereda densamma alla de lättnader, som äro nödvändiga för en fullständig känedom och en riktig värdesättning av de ifrågavarande faktiska förhållandena, samt att betjäna sig av de medel, varöver de enligt sin inre lagstiftning förfoga, för att åstadkomma vittnens och sakkunnigas inställande inför kommissionen eller, om detta ej kan ske, inför vederbörande inhemska myndigheter. I *artikel 75* föreskrives vidkommande skiljedomsförfarandet, att staterna förplikta sig att, i så vidsträckt omfattning som möjligt, förse skiljedomstolen med alla de hjälpmedel, som äro nödvändiga för tvistens avgörande. Även i fråga om det i konventionen åsyftade, så kallade summariska skiljedomsförfarandet, som är

i huvudsak skriftligt, äger enligt *artikel 90* vardera staten rättighet att begära inställelse av vittnen och sakkunniga.

Jämte denna konvention för avgörande på fredlig väg av internationella tvister har Sverige med åtskilliga stater ingått fördrag innehållande överenskommelse, att tvister mellan de fördragsslutande staterna skola behandlas av en undersöknings- eller förlikningskommission och i vissa fall, då förlikning icke uppnås, underkastas skiljedom. Sådana fördrag hava avslutats med Belgien, Brasilien, Chile, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Italien, Lettland, Lithauen, Nederländerna, Norge, Polen, Schweiz, Spanien, Tjeckoslovakien, Tyskland, Uruguay och Österrike.

I dessa fördrag hänvisas så gott som undantagslöst till stadgandena i 1907 års Haagkonvention, och i flera finnas särskilda bestämmelser om staternas ifrågavarande åligganden. I en av de senaste traktaterna, den med Spanien ingångna, stadgas sålunda beträffande den däri avsedda förlikningsnämnden, dels i artikel 10 att nämnden skall, såvida den ej enhälligt annorlunda beslutar, ställa sig till efterrättelse de i Haagkonventionen upptagna bestämmelserna om det däri avsedda undersökningsförfarandet, och dels i artikel 15 att de fördragsslutande staterna förbinda sig att underlätta förlikningsnämndens verksamhet och särskilt att i största möjliga utsträckning tillhandahålla densamma alla erforderliga handlingar och upplysningar samt att begagna de medel, varöver de förfoga, för att sätta nämnden i tillfälle att inom deras respektive områden och enligt deras lagstiftning instämma och höra vittnen eller sakkunniga. Dessa stadganden äro, enligt artikel 18 i samma traktat, tillämpliga jämväl beträffande förfarande inför enligt densamma tillsatt skiljedomstol.

Det må slutligen erinras, att den av Nationernas förbund förordade så kallade generalakten av 1928 angående förlikning, skiljedom och rättsligt avgörande av internationella tvister — till vilken akt Sverige anslutit sig såvitt angår förlikning och i vissa fall skiljedom — upptager hänvisning till 1907 års konvention, varjämte akten innehåller ett särskilt stadgande, som överensstämmer med den här nyss ur fördraget med Spanien åberopade artikel 15.

Enligt nu nämnda internationella avtal föreligger sålunda för Sverige skyldighet att lämna undersöknings- eller förlikningskommissioner samt skiljedomstolar, till vilka på grund av sagda avtal internationell tvist hänskjutits, nödig handräckning. Några bestämmelser angående denna förpliktelses fullgörande finnas emellertid icke för närvarande i svensk rätt. Visserligen har genom lagen av den 6 mars 1899 angående handräckning åt utländsk domstol stadgats skyldighet för svenska domstolar att i vissa fall tillhandagå utländsk domstol, som därom gjort framställning, med vidtagande här i riket av till rättegång hörande åtgärder, såsom upptagande av ed, anställande av förhör med part, vittnen eller sakkunnig, granskning av skriftlig handling eller besiktning av annat föremål. Men denna lag gäller, såsom av dess ordalag framgår, allenast framställningar, som gjorts av ett främmande lands domstol och vilka angå tvistemål eller ärenden rörande enskild rätt. Däremot avser densamma

icke framställningar, som göras av internationella organ och avse internationella tvister.

Under sådana förhållanden lärer det vara påkallat att i svensk lag införa bestämmelser, varigenom fullgörandet av de förpliktelser, som Sverige åtagit sig genom förberörda internationella avtal, närmare regleras; och torde härvid 1899 års lag kunna i väsentliga delar tagas till förebild. I enlighet härmed och med utgångspunkt från nämnda lag har jag låtit inom justitiedepartementet upprätta förslag till lag om handräckning vid svensk domstol åt vissa internationella organ.

Departementschefen uppläser härefter omförmälda förslag och anför till belysning och motivering av dess särskilda stadganden följande:

1 §.

I likhet med vad som gäller enligt 1899 års lag, torde svensk domstols skyldighet att tillhandagå med handräckning uti nu ifrågavarande hänseenden icke böra göras beroende av något villkor om reciprocitet eller därom att tvistefrågan rör svenskt intresse. Hänsynen till den internationella rättsordningen motiverar tillräckligt, att handräckning lämnas även i andra fall än dem, där nämnda förutsättningar förefinnas. Det är ock angeläget, att en blivande lagstiftning bereder möjlighet att tillmötesgå exempelvis en framställning från den fasta mellanfolkliga domstolen i Haag om handräckning av nu ifrågavarande slag, och detta vare sig Sverige är part eller icke.

Å andra sidan lärer någon bestämd förpliktelse från Sveriges sida att meddela handräckning även i andra fall än då skyldighet därtill föreligger på grund av internationellt avtal icke böra stadgas, utan synes det lämpligen kunna överlämnas åt Konungen att bedöma huruvida handräckning skall meddelas, när traktatmässig förpliktelse i sådant hänseende ej är för handen. Men även i fall, där sådan skyldighet kan synas föreligga, torde det med hänsyn till hithörande frågors grannliga beskaffenhet böra ankomma på Kungl. Maj:t att bedöma, huruvida avtalet verkligen äger tillämpning och den sökta handräckningen alltså skall komma till stånd. I förslaget har alltså, med viss avvikelse därutinnan från 1899 års lag, gjorts till villkor för domstols upptagande av framställning om handräckning, att Konungen funnit framställningen kunna bifallas.

Av de i 1 § av 1899 år lag såsom exempel nämnda handräckningsåtgärderna har i förslaget icke upptagits anställande av förhör med part, det vill säga i föreliggande fall tvistande stats regering. Om sådan handräckning lärer icke kunna bli fråga. Upptagande av ed har däremot ansetts böra nämnas även i den nu föreslagna lagen, om ock *parts* hörande på ed icke torde ifrågakomma. Med hänsyn till sistnämnda förhållande ha de i 7 § av 1899 års lag innehållna föreskrifterna om sättet för sådan eds upptagande icke influat i förslaget.

Lagförslaget har avseende allenast på tvister mellan stater. Från förslagets tillämplighetsområde äro följaktligen uteslutna tvister, däri talan föres av enskild part, något som ej hindrar att en tvist, som gäller enskild parts intresse,

kan upptagas, när vederbörande stat gör hans sak till sin och uppträder såsom part.

2 §.

Denna paragraf är av samma lydelse som 2 § i 1899 års lag.

3 §.

Ifrågavarande paragraf överensstämmer med 3 § i 1899 års lag.

4 §.

I olikhet med vad som stadgas i 4 § av 1899 års lag, har det ansetts böra beträffande nu ifrågavarande handräckningsåtgärder föreskrivas att parterna ävensom det internationella organ, som sökt handräckning, under alla förhållanden skola underrättas om dagen för förrättingens företagande.

5 §.

Enligt 5 § i 1899 års lag gäller den grundsats, att i fråga om handräckningsärendes behandling vid rätten skall lända till efterrättelse vad om rättegång vid svensk domstol finnes stadgat. Härmed överensstämmer 5 § i förslaget. I sak föreligger emellertid en viss olikhet. Bland de särskilda föreskrifter, som enligt 1899 års lag kunna medföra avvikelser från svensk rättegångsordning, märkas de i lagens 8 och 9 §§, av hänsyn till lagstiftning i den främmande domstolens hemland, medgivna undantag från den svenska lagens bestämmelser om jäv och om förfarandet bland annat vid avläggandet av ed. Dessa i 1899 års lag givna undantagsföreskrifter sakna motsvarighet i förslaget, vars 5 § alltså åsyftar en undantagslös tillämpning av svensk lagstiftnings jävsbestämmelser och föreskrifter om ed. Tillräcklig anledning att i dessa hänseenden följa 1899 års lag har ej syntts föreligga. Inför de internationella organ, som åsyftas i förslaget, kan, i fråga om jävsförhållanden och edgångsförfaranden m. m., icke något visst lands lag anses mera tillämpligt än den svenska.

I 6 § av 1899 års lag stadgas, att där annan än den, som i egenskap av vittne blivit till rätten kallad, utebliver eller underlåter att fullgöra vad av honom äskas, rätten skall låta därvid bero. Detta stadgande ansågs av högsta domstolen vid granskning av ifrågakomna lagförslag kunna utgå efter vidtagande av angiven, sedermera skedd ändring i lagens 4 §. Emellertid bibehölls stadgandet, detta till förebyggande av varje tvekan att de enligt allmän svensk rättegångsordning gällande påföljder för parts uteblivande från underrätt enligt samma lag ej ägde tillämpning. Då dylik tvekan icke lär kunna uppkomma i fall varom här är fråga, där tvistande stats regering är part, har stadgandet icke upptagits i förevarande förslag.

Då 6—9 §§ av 1899 års lag icke ingå i förslaget, lär det i 5 § av samma lag upptagna förbehållet 'där ej av föreskrifterna i denna lag annat föranledes' kunna här utelämnas.

6 §.

Denna paragraf överensstämmer med 10 § i 1899 års lag.

Enligt 1907 års Haagkonvention och de av Sverige med åtskilliga stater ingångna förliknings- och skiljedomsfördrag skall vardera parten bestrida sina egna kostnader samt en lika andel av utgifterna för kommissionen eller skiljedomstolen. I tvist, beträffande vilken dessa fördrag äro tillämpliga och där Sverige är part, torde alltså, därest handräckning tillkommit på dess föranledande, kostnaden komma att stanna på det svenska statsverket. I andra dylika tvister skall densamma däremot i regel ersättas. Jämlikt bestämmelse i statuterna för den fasta mellanfolkliga domstolen kan den ena parten dömas att gälda samtliga rättegångskostnader. I tvist, som är anhängig inför sagda domstol och i vilken Sverige är part, kan det således inträffa, att Sverige får bära kostnaden även för sådan handräckning, som tillkommit på begäran av motparten.

Vad som finnes stadgat angående frihet från lösen och stämpel i ärende, handlagt på grund av 1899 års lag, torde även bära tillämpas i fråga om handräckning, som avses i förevarande förslag. Härav påkallad ändring i lösen- och stämpelförordningarna torde i annat sammanhang få underställas Kungl. Maj:ts prövning.

7 §.

Denna paragraf överensstämmer med första stycket i 11 § i 1899 års lag. Däremot har anledning saknats att i förslaget upptaga andra stycket av samma paragraf.

8 §.

Ifrågavarande städgande motsvarar i huvudsak 13 § i 1899 års lag. Dock har, vid det förhållande att enligt förslaget översändandet av framställning, som däri avses, städse skall förmedlas genom utrikesdepartementet, följdriktigheten ansetts kräva, att de meddelanden, som från den svenska handräckningsdomstolen riktas till det utländska organet, jämväl överlämnas genom nämnda departement.

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets yttrande måtte för det i § 87 regeringsformen avsedda ändamål inhämtas över omförmälda förslag till lag om handräckning vid svensk domstol åt vissa internationella organ av den lydelse, den vid detta protokoll fogade bilagan utvisar.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollat:
Ragnar Kihlgren.

Bilaga.

Förslag

till

Lag

om handräckning vid svensk domstol åt vissa internationella organ.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Har domstol eller skiljedomstol, vilken det tillkommer att avgöra tvist mellan stater, eller annat internationellt organ, som tillsatts för behandling av sådan tvist, hos Konungen gjort framställning om vidtagande av någon till tvistens behandling hörande åtgärd, såsom upptagande av ed, anställande av förhör med vittne eller sakkunnig, granskning av skriftlig handling eller besiktning av annat föremål, och finner Konungen framställningen kunna bifallas, varde den genom utrikesdepartementet överlämnad till vederbörande domstol; och skall den äskade handräckningen lämnas, efter ty här nedan sägs.

2 §.

Handräckning, som i 1 § sägs, skall lämnas av allmän underrätt.

Är framställning gjord om upptagande av ed, anställande av förhör, granskning av skriftlig handling eller besiktning av annat föremål, som lämpligen kan vid rätten företes, ankomme åtgärden på den rätt, inom vars område den, som skall fullgöra edgång eller höras, eller som innehar föremål, varom fråga är, har sitt hemvist eller någon tid sig uppehåller; dock att, där han samtyckt att vid annan rätt fullgöra vad av honom äskas, åtgärden skall av den rätt vidtagas. Är fråga om besiktning av föremål, som ej lämpligen kan vid rätten företes, tillkomme sådan åtgärd den rätt, inom vars område föremålet finnes. Annan åtgärd skall verkställas av den rätt, till vilken framställning därom inkommer.

3 §.

Prövar i stad rätten eller å landet domaren, att begärd handräckning ej kan lämnas, meddele den, som sökt handräckning, underrättelse därom med uppgift om skälen för beslutet.

Finner rätten eller domaren, att det jämlikt 2 § tillkommer annan rätt att vidtaga åtgärd, varom fråga är, översände framställningen till den rätt och underrätt därom den, som sökt handräckning.

4 §.

Möter ej för äskad åtgärd laga hinder, utsätte rätten eller domaren dag för ärendets företagande. Skall någon såsom vittne höras, varde han genom rättens eller domarens försorg till rätten kallad. Annan, som skall vid rätten tillstädeskomma, så ock parterna samt den, som begärt handräckning, låte rätten eller domaren om den utsatta dagen underrättas; anmode ock, där fråga är om granskning av skriftlig handling eller besiktning av annat flyttbart föremål, den, som innehar föremålet, att det vid rätten förete.

5 §.

I fråga om ärendets behandling vid rätten skall lända till efterrättelse vad om rättegång vid svensk domstol finnes stadgat.

6 §.

Rätten pröve, vilken ersättning skall tillkomma kronans eller rättens betjante för delgivning av kallelse eller underrättelse, som i 4 § avses; äge ock, där annan än part eller den, som handräckning sökt, vid rätten tillstädeskommit eller något fullgjort, tillägga honom ersättning för kostnad, som därav föranletts. Ersättning, varom nu är sagt, skall av allmänna medel utgå.

7 §.

Sedan ärendet blivit till slut fört, låte rätten protokoll över vad däri förekommit tillställas den, som begärt handräckning; foga ock därvid uppgift å de kostnader, den äskade åtgärden enligt 6 § eller eljest medfört.

8 §.

Meddelande, som enligt denna lag skall avlätas till part eller till den, som sökt handräckning, varde av rätten eller domaren översänt till utrikesdepartementet för vidare åtgärd.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 23 december 1929.

N ä r v a r a n d e:

justitieråden STENBERG,
APPELBERG,
TISELIUS,
regeringsrådet SÖDERWALL.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 22 november 1929, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets yttrande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om handräckning vid svensk domstol åt vissa internationella organ.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsrådet friherre Henric Nordenskjöld.

Lagrådet fann förslaget föranleda följande erinringar.

1—4 §§.

Enligt förslaget skall varje framställning om handräckning av ifrågavarande slag prövas av Kungl. Maj:t. Härom anföres i motiven, att åt Kungl. Maj:t lämpligen borde överlämnas att bedöma, huruvida handräckning skall meddelas, när traktatmässig förpliktelse i sådant hänseende ej är för handen, och att vad angår fall, då sådan skyldighet kan synas föreligga, det jämväl borde, med avseende å hithörande frågors grannliga beskaffenhet, ankomma å Kungl. Maj:t att bedöma, huruvida avtalet verkligen äger tillämpning och den sökta handräckningen alltså skall komma till stånd. I lagförslagets 1 § har Kungl. Maj:ts prövning angivits avse, huruvida framställningen kan bifallas. Enligt 3 § skall emellertid en prövning av enahanda beskaffenhet verkställas av rätten i den stad eller domaren i den domkrets å landet, dit framställningen sändes i samband med att densamma genom Kungl. Maj:ts beslut bifalles. I första stycket av sistnämnda paragraf talas nämligen om att i stad rätten eller å landet domaren prövar begärd handräckning ej kunna meddelas. Förhållandet mellan Kungl. Maj:ts och den judiciella myndighetens prövningsrätt framgår alltså icke klart av förslaget.

En från utlandet inkommen begäran om handräckning bör givetvis i första hand underkastas bedömande ur internationella synpunkter av den art, som i

motiven berörts, och denna prövning synes böra helt överlämnas åt Kungl. Maj:t. Men när efter dylik prövning fråga blir om verkställandet av beviljad handräckning, kan det visa sig, att hinder av processuell natur möter, exempelvis därutinnan, att beträffande person, med vilken vittnesförhör begärts, föreligger någon omständighet, som enligt svensk rättegångsordning inefattar jäv av absolut karaktär. Att bedöma förefintligheten av sådant hinder bör naturligen tillkomma judiciell myndighet. Någon särskild bestämmelse om denna prövningsrätt synes emellertid ej vara erforderlig. Det omnämnda stadgandet i 3 § avser det fall, att hindret yppar sig så tidigt, att beslut därom påkallas redan innan ärendet förekommer till handläggning vid domstolen. Sådana fall måste emellertid bliva mycket sällsynta, och det synes i alla händelser ej vara lämpligt, att frågan avgöres förr än vid en rättsförhandling, om vilken parterna underrättats. Att det åligger domstolen att vid sådant tillfälle pröva eventuellt hinder, lärer följa av bestämmelsen i 5 § därom, att svensk rättegångsordning skall iakttagas vid ärendets behandling.

Beaktas vad sålunda blivit anfört, kräves den ändring av förslaget, att första stycket i 3 § uteslutes, i samband varmed avfattningen av den inledande satsen i 4 § bör jämkas. Möjligen vore det lämpligt, att därjämte i 1 § angives innebörden av den på Kungl. Maj:t ankommande prövningen.

Jämväl beträffande avgörandet av vilken domstol har att upptaga visst handräckningsärende lider förslaget av oklarhet. Meningen torde emellertid vara, att sedan Konungen bifallit en framställning om handräckning, utrikesdepartementet har att sända framställningen till den domstol, som, såvitt vid den tiden kan bedömas, jämlikt 2 § är behörig att lämna den begärda handräckningen, men att den slutliga prövningen av forumfrågan ankommer å rätten eller domaren, ävensom att i det särskilda fall, som avses i sista punkten av 2 §, Kungl. Maj:t skall bestämma, vilken domstol det tillkommer att upptaga ärendet. Vad sålunda skall gälla bör erhålla tydligare uttryck genom någon omformulering av stadgandena i 1 och 2 §§, varvid stadgandet om överlämnande till domstol av framställning, som Kungl. Maj:t bifallit, lämpligen torde överflyttas från 1 § till 2 §, där det placeras efter reglerna om vilken domstol i det särskilda fallet är behörig.

Slutligen må erinras, att anledning saknas att, såsom i 3 § andra stycket föreskrives, till det internationella organ, som sökt handräckning, sända underrättelse om beslut, varigenom framställningen överlämnats från en svensk domstol till en annan. Om dylikt beslut bör däremot utrikesdepartementet helt naturligt underrättas, och härom torde föreskrift inflyta i sistnämnda paragraf.

7 §.

På grund av stadganden i gällande internationella fördrag eller eljest kan det inträffa, att kostnader, som verkställd handräckning medfört, skola stanna å svenska statsverket. I den mån detta är fallet, synas kostnaderna ej böra, såsom av den föreslagna avfattningen av förevarande paragraf skulle följa, upptagas i en kostnadsuppgift, som skall sändas till handräckningssökanden.

Med hänsyn härtill torde i denna paragraf böra i fråga om handräckningskostnaderna stadgas allenast, att uppgift å desamma skall insändas till utrikesdepartementet. Sedan uppgiften dit inkommit, må på departementet bero att vidtaga åtgärd för att belopp, som statsverket ej skall slutligen vidkännas, bliva ersatta.

Ur protokollet:

Ragnar Kihlgren.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 december 1929.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, LUNDAVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Bissmark, lagrådets den 23 december 1929 avgivna yttrande över det den 22 november 1929 till lagrådet remitterade förslaget till *lag om handräckning vid svensk domstol åt vissa internationella organ*.

Efter redogörelse för yttrandet anför föredraganden:

»Vad av lagrådet ifrågasatts till vinnande av en klarare avgränsning mellan å ena sidan den på Kungl. Maj:t ankommande prövningen av framställningen om handräckning och å andra sidan domstolens prövningsrätt i avseende å själva meddelandet av den sökta handräckningen har jag funnit icke böra påkalla annat än en redaktionell jämkning av 1 §. Särskilt synes det mig mindre tillfredsställande att låta det från lagen om handräckning åt utländsk domstol hämtade stadgandet i 3 § första stycket utgå, vilket skulle medföra en i sakens natur knappast grundad avvikelse från nämnda lag.

I övrigt har jag låtit vidtaga ändringar i förslaget i de av lagrådet anmärkta hänseendena.»

Föredraganden uppläser härefter det omarbetade förslaget samt hemställer, att detsamma måtte genom proposition föreläggas nästkommande års riksdag till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ragnar Kihlgren.